

ON KYSYMYS VASTAVUOROISESTA JAKAMISESTA

Saarna kirkolliskokouksen avausmessussa Turussa 10.8.2020

Matt. 25:14-30

Simo Peura

Uusi kirkolliskokous aloittaa työnsä poikkeuksellisessa tilanteessa. Tulevasta emme tiedä, mutta nyt vielä on mahdollisuus yhteiseen kokoontumiseen. Kasvokkain kohtaaminen ja tutustuminen toisiin on tärkeää, sillä kokoonpanomme on uusi. Tämä mahdollisuus on syytä käyttää hyväksi.

Kirkolliskokouksella on tulevina vuosina edessä monia isoja ratkaisuja. On tehtävä kirkon ja seurakuntien taloutta koskevia päätöksiä. Niiden vaikutus ulottuu kauas. Korona-aikana seurakuntien talouden tilanne on edelleen vaikeutunut. Miten selviämme eteenpäin ja kykenemme turvaamaan seurakuntatyön jatkumisen? Avioliittokysymys jakaa mielipiteitä kirkossa. Tämä kirkolliskokous päättää myös kirkon keskushallinnon työnjaosta: mitä tehdään kirkkohallituksessa ja mitä hiippakunnissa? Tulevina vuosina uskollisuus Jumalan lahjojen hoitamisessa edellyttää perehtymistä hyvin erilaisiin ja monen tason kysymyksiin.

Talentit käyttöön

Eilisen sunnuntain evankeliumissa puhutaan kolmesta palvelijasta, joiden haltuun rikas isäntä uskoi koko omaisuutensa. Yhdenkin talentin hopeamäärä vastasi Uuden testamentin kirjoittamisen aikaan tuhansien työpäivien palkkaa.

Palvelijat käyttivät lahjaksi saamiaan talentteja eri tavoin. Yksi hankki voittoa 10 talentin verran ja toinen viiden. Isännän silmissä he olivat vähässä uskollisia, hyviä ja luotettavia palvelijoita. Heitä itseään voisi kutsua suorastaan talenteiksi. Kolmas palvelija sen sijaan kätki talenttinsa maahan eikä saanut edes pankista korkoa isäntänsä omaisuudelle. Isännän arviossa ratkaisevaa ei ollut talenttien määrä, vaan se, että palvelija käytti niitä tarmokkaasti.

Jeesuksen vertaus laittaa meidät kovan kysymyksen eteen: miten käytämme meille uskottuja talentteja kirkon parhaaksi? Nykykielessä talentti viittaa erityyppiseen osaamiseen ja tietotaitoon. Niitä meidän ei pidä kätkeä maahan täällä Turussa ja jäädä odottamaan Herran paluuta. Kunkin tulee käyttää omia lahjojaan päättäväisesti Kristuksen asian ja kirkon yhteiseksi parhaaksi. Samalla meistä jokaisen on nöyrästi etsittävä Jumalan tahtoa.

Kirkon olemukseen kuuluu pyrkimys yhteisymmärrykseen

Olen ollut reilun vuosikymmenen mukana Kirkkojen maailmanneuvoston toiminnassa. Järjestöön kuuluu pääosa maailman ortodoksista kirkoista. Protestanttisia jäsenkirkoja on kuitenkin moninkertainen määrä. Järjestö ajautuikin suuriin vaikeuksiin 1990-luvulla. Kun asioista päätettiin yksinkertaisella enemmistöllä, ortodoksit jäivät kerta toisensa jälkeen vähemmistöön. Vaarana oli, että loputkin ortodoksit jättäisivät järjestön, ja siitä tulisi protestanttisten kirkkojen riitelevä klubi.

Kirkkojen maailmanneuvostoa oli uudistettava. Se tapahtui mm. ottamalla käyttöön konsensusperiaate miltei kaikessa päätöksenteossa. Konsensus syntyy silloin, kun kaikki ovat yhtä mieltä. Yksimielisyys saavutetaan silloinkin, kun jokin kirkko on eri mieltä toisten kanssa mutta sallii

muiden kannan jäädä vallitsevaksi. Tarvittaessa oman eriävän näkemyksen voi kirjauttaa yhteiseen päätökseen. Mitä tällainen konsensus-periaatteeseen siirtyminen on käytännössä aiheuttanut?

Monista peloista huolimatta päätöksenteko ei ole rampautunut. Se on johtanut kuitenkin siihen, että eri näkemyksistä on kärsivällisesti keskusteltava. Toista on kuunneltava ja vilpittömästi ymmärrettävä, koska muutoin ei synny minkäänlaista päätöstä. Omat ajatukset on tuotava avoimesti ja ystävällisesti esiin, ja samalla on kunnioitettava toisen toisenlaista lähtökohtaa ja näkemystä. Jokainen joutuu näin kantamaan vastuun omista puheistaan, muutoin epäluottamus valtaa mielet. Ja omaa sisintä on pidettävä avoimena muutokselle.

En esitä, että kirkolliskokouksessa siirrytään konsensus-menettelyyn. Sen sijaan ajattelen, että edellä kuvatusta puheen ja toiminnan tavasta meillä on runsaasti opittavaa. Se luo turvallisuutta ja luottamusta yhteisiä asioita hoidettaessa. Kukin saa tuoda omat lähtökohtansa ja talenttinsa esille. Niitä ei tarvitse kaivaa maahan pelokkaan palvelijan tavoin.

Lähtiessäni kotimatalle Kirkkojen maailmanneuvoston kokouksista ei ole tarvinnut miettiä sitä, kuka voitti ja kuka hävisi. Yhteisesti jaettu jäi päällimmäiseksi.

Mihin tällainen pyrkimys perustuu?

Kirkon olemukseen kuuluu keskinäisen yhteyden kärsivällinen vaaliminen. Miten se on mahdollista?

Vastausta on vaikea löytää Jeesuksen talenttivertauksesta. Siinä kaikkivaltias isäntä on arvaamattomuuden ja ankaruuden perikuva: hän leikkaa sieltä, minne ei ole kylvänyt, ja kokoaa sieltä, minne ei ole siementä viskannut. Hänen palvelijansa ovat tosiasiasa orjia. He toimivat annetun käskyn mukaisesti vailla omaa tahtoa ja pyrkivät mahdollisimman suureen voittoon. Vertauksessa kolmas orja sanookin julki sen, mikä häntä perimältään ohjaa. Se on pelko, ja pelon alle hän musertuu.

Rakkaus lähtökohtana

Päivän epistolassa Jumalan lahjojen uskollista hoitamista lähestytään toisenlaisesta lähtökohdasta. Kyseessä on heikommassa asemassa olevien seurakuntien hengellinen ja aineellinen avustaminen. Paavali kutsuu sitä rakkaudentyöksi. Sen perustana ovat Jumalan teot.

Tältä pohjalta Paavali vetoaa Korintin seurakunnan jäseniin näin: "Tehän tunnette Herramme Jeesuksen Kristuksen armon." Sitten hän jatkaa: "hän oli rikas mutta tuli köyhäksi teidän vuoksenne, jotta te rikastuisitte hänen köyhyydestään". Näillä muutamalla sanalla Paavali ilmaisee uskomme ytimen. Herramme luopui omastaan, kantoi syntimme ja teki meistä rikkaat. Tätä on armon osallisuus ja tunteminen. Armo on tarvitsemamme talentti.

Kristillinen elämä ja saatujen lahjojen uskollinen hoitaminen perustuu siis Jumalan armollisuuteen. Jeesuksen esikuva rohkaisee meitä luopumaan omastamme ja toimimaan toisten ja koko yhteisön hyväksi. "Kysymys on", kuten Paavali sanoo, "vastavuoroisesta jakamisesta". Kristus on antanut meille lahjansa – niin tulee meidänkin jakaa saamamme talentit toisten kanssa.

Tällaisella vastavuoroisella jakamisella on toinenkin nimi. Se on rakkaus, joka asettuu toisen sijaan ja jopa uhrautuu toisen puolesta. Siihen armo ja Kristuksen esimerkki meitä kannustavat. Kunpa tämä sävyttäisi kaikkea kristillistä elämää, myös kirkolliskokouksen työskentelyä. Siihen Jumala antakoon meille armonsä. Amen.